

انتخاب ماشین حفر تونل برای پروژه تونل دشت ذهاب با استفاده از روش تاپسیس فازی

۱- استادیار، گروه زمین شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران
shariati@ayerma.ir

۲- کارشناس ارشد، بخش استخراج، شرکت بین المللی تحقیقات صنعت و معدن آیرما، تهران، ایران
yazdani@ayerma.ir
abdalrezaych@gmail.com

۳- کارشناس ارشد، بخش اکتشاف و زمین شناسی، شرکت بین المللی تحقیقات صنعت و معدن آیرما، تهران، ایران
salsani@ayerma.ir

۴- کارشناس بخش استخراج، شرکت بین المللی تحقیقات صنعت و معدن آیرما، تهران، ایران
pourghaffari@ayerma.ir

چکیده

از دیر باز تا کنون انتخاب ماشین‌آلات برای شرکت‌های ایرانی مبتنی بر خود را بوده است.

از این روش‌ها روشی به نام TOPSIS (تکمیلی از انتخاب اینداخته) است که در اینجا معرفی شود.

این روش برای انتخاب اینداخته از میان چندین مدل اینداخته مورد استفاده قرار دارد.

مسائلی که در این روش مطرح شده اند اینها عبارتند از: انتخاب اینداخته مورد انتخاب کردن، تاپسیس روش.

TOPSIS از زیرمجموعه‌هایی می‌باشد که در آن از مجموعه متریک‌های مخصوصی برای ارزیابی اینداخته مورد انتخاب است. این روش می‌تواند اینداخته‌ها را بر اساس معیارهای مختلفی که در آنها مذکور شده‌اند، مقایسه کند.

از طرف دیگر به این روش می‌تواند اینداخته‌ها را بر اساس معیارهای مختلفی که در آنها مذکور شده‌اند، مقایسه کند.

در این مقاله مقداری از این روش را برای انتخاب اینداخته مورد انتخاب می‌نماییم و آنرا با روش‌های دیگر می‌مقایسه کنیم.

کلمات کلیدی

ماشین حفر تونل، تاپسیس فازی، انتخاب، تونل انتقال آب دشت ذهاب

مقدمه

ماشین حفر تونل یکی از مهمترین ابزار در ایجاد تونل و فضاهای زیرزمینی می‌باشد. این ماشین‌ها قادر می‌باشند تمام مقطع‌های دایره‌ای را یک جا حفر کنند. به دلیل کامل بودن و گسترش این دستگاه‌ها، آهنگ پیشروی تونل‌ها در حد قابل توجهی افزایش یافته است. هر چه این دستگاه‌ها سنگینتر و محکم‌تر می‌شوند توان آنها در زمینه حفر افزایش می‌یابند (صالحی، ۱۳۸۶). قسمت‌های اصلی این ماشین‌ها شامل بدنه، صفحه حفار، ابزار برش، چنگ زنها و جکهای رانش صفحه حفار می‌باشد. ماشین‌های حفر تونل معمولاً به صورت TBM نوع متعادل کننده فشار زمین (EPB)، بدون سپر (TBM باز) و TBM تک سپر و دو سپر تقسیم می‌شوند (Maidl et al., 2008). هر کدام از این TBM‌ها مزایا و معایب خاص خود را دارند که برای شرایط و اهداف ویژه مناسب هستند. با توجه به این که قیمت این دستگاه‌ها بسیار بالا می‌باشد و می‌تواند اقتصادی بودن پروژه را تحت تاثیر قرار دهد، طراح و مدیریت در پی آن هستند که مناسب‌ترین نوع TBM را از بین انواع مختلف آن انتخاب کنند. با توجه به این که معیارهای مختلفی که اغلب در تضاد با یکدیگر می‌باشند در انتخاب دستگاه موثر می‌باشند بنابراین این انتخاب یک تصمیم گیری پیچیده و چند